

nem tudásépítés. A nevelőtestület is változott, a mostani tanárok kétharmadát én vettem fel, ez egy saját csapat, akik egyben voltak jóban, rosszban. Nagyon fontos, hogy mennyire tudunk relatív egységesen reagálni.

Emellett az oktatáspolitikai is nagyon sokat változott. Ezekkel több bajom volt. Én abszolút nem támogattam, hogy az állam vegyen át minden iskolát az önkormányzatoktól. Azt megértettem volna, hogy azoktól átveszik, akik nem bírják. Egy nógrádi faluban egy iskolát fenntartani nagy teher, de itt, Zuglóban az önkormányzat az iskolák egy részét simán fenn tudta volna tartani. De született egy ilyen egységes döntés, ez egy centralizációs elem volt, és azóta mindig jönnek ezek az egységesítő intézkedések, amiket kénytelenek vagyunk elviselni. Az oktatáspolitikában a mi mozgásterünk nagyon leszűkül. Egy intézményvezető gyakorlatilag valamikor egy önálló jogi személyiségű intézmény fejeként a munkáltatói jogkör birtokosa volt, és egy költségvetés felett rendelkezett. Most ilyen nincs, vagy szimbolikus.

Az én olvasatomban ez egy nagyon rossz irány, ráadásul ez a bérezés, ami a pedagógusok utánpótlásának a blokkolását jelentette, öngyilkosság.

A jövő ugyan borúsnak tűnik, de az optimizmust soha nem szabad feladni, lássuk az eredményeinket is! Például iskolám, a Szent István továbbra is kert és műhely, az istvános szellem kapcsán ez egy SZIGet, a tehetséggondozás kapcsán ott vagyunk a legjobbak között. Ezek a gyerekek, akik hozzánk járnak, nagyon

nagy értékek, és a tantestületem is az. Formálom őket, ahogy csak tudom. Sokszor azt mondják, hogy mi itt Magyarországon a jég hátán is megélünk, kétségtelen tehát, hogy az ellenálló képességünket elég magas szintre fejlesztettük.

Menedzszerszeméltre van szükség ezekben az időkben, azon gondolkozom, hogy lehet egy-egy 100 milliós beruházást úgy tő alá hozni, hogy abban sem az állam, sem az önkormányzat nem vesz részt. Számomra a legnagyobb kérdés most az, hogy a hiányokra való megoldásokat hogyan tudom becsatornázni az iskola mindennapjaiba. Ám önmagában kevés az, ha egy iskolaigazgató menedzser. Nekem kell a hátamat is tartani, a jogszabályok kapcsán is nagyon képen lenni, és szakmai vezető is vagyok. Ha én nem kezdek bele a digitális transzformációba, akkor nem indul el. Ha nem támogatom, nem megy tovább. Egy intézményvezetőnek szakmai húzóerőnek is kell lennie, és meg kell találnia azokat az embereket, akik nem magányos jédi lovagok, hanem egy csapatként tudnak együtt dolgozni. Két tíz között vagyok, egyik oldalról a fenntartó, a másiktól a tantestület.

A személyes kapcsolódásaim mindig elkötelezettséget jelentenek, mégsem szabad elkötelezettnek lennem. Politikai borotva-élen táncolás ez, mert ha az ember el akar érne valamit, ahhoz kapcsolati tőkére van szükség. A kapcsolati tőkéknél viszont nagyon vigyázni kell arra, hogy az ember ne kötelezze el magát egyetlen oldal felé sem. Goethevel szólva: „aki nem próbálja meg a lehetetlent, az a leghetseget sem fogja elérni soha.”

VISSZHANG

„Egyetememes” hallgatók

Az elmúlt néhány évtizedben elterjedőben van – számítástechnika által katalizált – világunkban, a megváltozott társadalmi (szülői) elvárásoknak megfelelően, egy új típusú felsőoktatási forma, amit én „pszeudoegyetem”-nek hívok. A kérdés egy jelentős amerikai kutatója, T. Nichols a „generikus egyetem” kifejezést használja erre a jelenségre*. Ezeket az intézményeket nagy létszámú, kevésbé motivált hallgatók és a hallgatók igényeit (szeretek bulizni, de nem szeretnék megbukni) messzemenőleg kielégítő oktatási formák és természetesen „pszeudo”-diplomák jellemzik. Ehhez a jelenséghez kapcsolódóan nagyon időszerűnek és fontosnak tartom Keglevich György gondolatait a hallgatói attitűd generációs változásairól (MKL, 2019. december).

Csak egyetlen kérdéshez, a tananyag számonkérésének módjához szeretnék egyetértőleg hozzászólni. Mint Keglevich professzor úr is mondja, már nálunk is lényegében kihalóban van a szóbeli vizsgáztatás, pedig nyilvánvalóan ez a leghatékonyabb és legegyszerűbb mód a hallgató megismerésére, felkészültségének felmérésére, ráadásul egy utolsó lehetőséget is ad a tanításra (az okos diákok régen mások vizsgáit hallgatva kaptak választ fennmaradó kérdéseikre). Ma már az is lehetséges, hogy egy hallgató először a diplomavédésén szólal meg, ahol egy előre megadott listából kiválasztott kérdésre válaszol (a kreativitás kizárva).

Az oktatók jelentős része a nagy hallgatói létszámra hivatkozva nem választja ezt a lehetőséget. Ebben van igazság, ráadásul „hallgatókomfortos” vizsgaszabályzataink is általában ebbe az irány-

ba „tolják” a hallgatókat és az oktatókat egyaránt. Mindezt tovább nehezíti az oktatással kapcsolatos rengeteg, gyakran értelmetlen, adminisztratív teher. A „megspórolt” időnek azonban jelentős részét elveszi a vizsga előtti és utáni számítógépes „szekció”. (Nota bene, egy jegy beírásának kőkorszaki módszere az indexbe ennek az időnek csak töredékét tette ki).

Ezek a nehézségek azonban nem írhatják felül alapvető elkötelezettségünket a minőségi egyetemi oktatás iránt.

Szalontai Gábor

ny. egyetemi tanár
Pannon Egyetem

* T. Nichols, *The Death of Expertise*, Oxford Pub., 2017.